

Matrix byr denne gang på et temanummer om utdanning og veiledning (dansk: supervision, svensk: handledning). Emnene er særlig aktualisert av at det i Norge foregår en omfattende revisjon av utdanningssystemet i alle de medisinske spesialitetene. I den anledning synes det ekstra maktpåliggende å gjennomtenke de sider ved den psykiatriske utdannelsen som lett mistes av syne i et klima der filosofen Hans Skjervheims advarsel fra det tidlige 80-tall om «bedriftsøkonomanes semantiske imperialism» dessverre synes mer aktuell enn noen gang. Selv om vi her har et særlig blikk for legenes og psykiaternes utdanning, vil vi tro det er mange paralleller til psykologers, sosionomers og andre faggruppers situasjon, og at det er mye felles i utfordringene i de nordiske land.

Vi starter ut med Merete Sæbø Torvanger, som i sitt essay «Hvorfor er psykiatri et modningsfag?» stiller skarpt på det faktum at visse typer vekst og modning ikke kan forseres, ikke kan tvinges frem, de er snarere gåtefulle i sin natur. Ikke desto mindre kan vi i utdanningene legge til rette for at vekst kan finne sted, og vi kan prøve å respektere at vi utvikler oss i ulikt tempo. Hun knytter særlig an til den franske filosofen Henri Bergson og hans verdifulle tenkning rundt tid som varighet, *la durée*.

Amund Meidell Andenæs undersøkte i sitt doktorgradsarbeid hvordan psykiatere så på sin egen virksomhet; hva er det å være psykiater egentlig? Hvilket fag er dette? I «Fortolkningen av sinnet» redegjør han for sine funn, der han erfarte det formålstjenlig å plassere sine intervjuobjekter i to idealtyper; medisineren og fortolkeren. Vi vil tro at mange kan kjenne seg igjen i disse, kanskje har de fleste av oss noe av begge typene i oss? Som Andenæs poengterer, er det kanskje altfor ofte at vi i vårt fag hopper over slike grunnleggende spørsmål. De svarene vi gir, har omfattende konsekvenser for både kunnskapssyn, prioriteringer og praktisk arbeid.

Vi beveger oss fra disse to tekstene som reflekterer over grunnlagsproblemer, nærmere veiledningssituasjonens mange gleder og strev. Ylva Sabelström og

Synnöve Wallin har skrevet et meget personlig essay om sin erfaring med å bli veiledet av Betty Joseph. Josephs betydning som original teoretiker synes å øke fra år til år, og det er en stor glede å bli tatt inn i hennes arbeidsværrelse.

Vi bringer så to nyklassiske tekster som tidligere har vært publisert i Institutt for psykoterapi sin interne Bulletin. Dette er tekster som har vært viktige for oss personlig, og med sin korte, pregnante form fortjener de å løftes frem igjen. Det er Ingrid Guldvogs tekst «Evaluerings av veiledning» samt Kari K. Holm og Egil Hundevadts «Å innlede et veiledningsforhold».

En sentral person innen psykoanalytisk utdanning og virksomhet i Norge de siste femti år er Svein Haugsgjerd. Vi presenterer her sjefredaktør Tove Mathiesens «At genkende sig selv» hvor hun entusiastisk anbefaler hans bok av fjoråret; *Å møte psykisk smerte*. En viktig ressurs for mange som er opptatt av veiledning, er Claus Haugaard Jacobsen og Karen Vibeke Mortensens *Supervision af psykoterapi og andet behandlingsarbejde. Almen og psykodynamisk supervisionsteori*. Boken anbefales varmt av Lilian Mortensen Stokkeland.

Til sist avslutter vi med to filmessay. Selv om ingen av disse strengt tatt handler om utdanning og veiledning, synes vi de passer fint inn i dette temanummeret. De kan nemlig meget godt egne seg til utdanningsformål. Cecilie Hillestad Hoff har sett Joachim Triers film *Thelma*, og finner et vell av utviklingspsykologiske tema her. Anders Flækøy Landmark har sett Ingmar Bergmans mesterverk *Smultronstället* og gir i sin tekst, indirekte, en liten introduksjon til noen sentrale psykoanalytiske begreper, samtidig som han er tett på selve filmen.

God lesning!

Kjartan Thu og Jon Morgan Stokkeland

Der er sket mange ændringer i redaktionen for Matrix gennem de senere år. Som tidligere skrevet har vi sagt farvel til Peter Ramsing. Næsten samtidigt måtte Björn Philips takke af og dette forår har Kristina Elofsson og Pia Høgh afsluttet deres funktion som redaktører. Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke alle de afgangende – og alle de fortsatte redaktører for et stort, uegennyttigt og spændende arbejde, som ofte foregår alene ved computeren; men også indebærer møder i forskellige nordiske byer med livlige, faglige diskussioner. Redaktionen forventer fortsat at gøre brug af de gamle redaktørers erfaring som referees. Og så vil jeg med stor glæde byde velkommen til den første nye redaktør Cecilie Hillestad Hoff, som allerede har deltaget i sit første redaktionsmøde i cyber-space.

Tove Mathiesen, hovedredaktør

Redaksjonelt